

LIKOVNO DRUŠTVO

»MAVRICA« V

BUDIMPEŠTI

STR. 4

PROFESORICA

SLOVENŠČINE NA

MONOŠTRSKI

GIMNAZIJI

STR. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 11. maja 2006 ☀ Leto XVI, št. 19

Monošter, 30. apr. 2006 – srečanje skupin ljudskih pevcev

LJUBEZENSKE PESMI S SREČNIM KONCEM

»Ni treba, da bi morali biti vraževerni ali praznoverni, da bi ugotovili, da je številka sedem nekaj posebnega: tako npr. ljudska modrost pripisuje posebno pomembnost sedmemu letu zakona in ljudska pesem, ki jo bomo danes slišali, poje „sedem let sem ga čakala, bom sedem žalovala“, ali tista znana „čez dolgih sedem let se bova vid`la spet“. Sedem let pomeni ne le dolgost, marveč tudi polnost in popolnost: dovolj bo, če se spomnimo, da katoliška Cerkev pozna sedem sv. zakramentov (virov milosti) pa tudi sedem glavnih grehov.

Da, že sedem let se v Odrancih zbirajo skupine ljudskih pevk in pevcev in nam iz slovenske ljudske zakladnice osvežujejo pesmi, ki smo jih že pozabili, morda pa še nikoli slišali. In prav to sedmo srečanje ponavljamo zunaj meja matične domovine, tukaj v Monoštru,« je povedal v uvodnem nagovoru na srečanju ljudskih pevcev in pevk v Monoštru dr. Štefan A. Ferenčak, ki je dopoldne daroval sveto mašo v monoštrski baročni cerkvi, pri maši pa je pel Mešani pevski zbor Avgust Pavel.

Srečanje skupin ljudskih pevcev, ki sta ga letos organizirala Društvo 8 src iz Odrancev in Državna slovenska samouprava, je potekalo v mono-

Slovensko sv. mašo je daroval gospod dr. Štefan A. Ferenčak

Gornjeseniške ljudske pevce vodi Vera Gašpar

štrski gledališki dvorani. Navzoče skupine, teh je bilo sedem, gledalce ter visoke goste, med njimi veleposlanika R Slovenije v Budimpešti, sta pozdravila predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš ter predsednik Društva 8 src Jože Kociper. Zadnji je poudaril, da se gornjeseniški ljudski pevci že več let udeležujejo srečanja v Odrancih, zato so čutili kot svojo dolžnost, da se srečanje seli tudi v Porabje.

Navzoče je pozdravil tudi veleposlanik Andrej Gerenčer, ki je poudaril, da je namen srečanja, da nekako obdržimo slovensko besedo na tem območju. Za to nam nudi nove možnosti Evropska unija, odprtost Evrope je prednost za manjšine, kajti omogoča tesnejše povezovanje. Pesem je tista, ki družji narode, predvsem Slovence, je končal svoj pozdrav.

Na odru so se zvrstile skupine ljudskih pevcev iz Odrancev, Čepincev-Markovcev, Gornjega Senika, Rogatca, Monoštra, Melincev in Števanovcev. Vsaka skupina je zapela dve ljubezenski pesmi s srečnim koncem, kajti odransko srečanje je tematsko, vsako leto se pojejo pesmi z določeno temo. Doslej so gledalci slišali: koledniške, legendarne, poročne oz. svatovske, mrliške in pesmi ob delu. Organizatorji so bili prepričani,

(se nadaljuje na str. 3)

SPOMIN NA IRENO BARBER

*Non obiit, abiit
(Ni umrla, le odšla je)*

30. aprila ob pol osmih zvečer je v sombotelski bolnišnici prenehalo utripati njeno srce. Za hip je zavlada tišina, neznosna tišina. Z razumom smo sicer dojeli, da je Irena Barber končala svoj zemeljski tek življenja, toda naša srca so se upirala kruti resnici. Njen boj je nepreklicno končan, na ustih so ji oledenele potlačene, neizrečene besede.

Bog moj, samo malo časa mi še daj, da lahko zapišem tiste misli, zgodbe, doživetja, ki se mi medejo v mislih, ki bi jih rada delila z drugimi, bi jih kot dediščino rada prepustila naši odraščajoči slovenski mladini, da bi jim služile kot nauk za bodočnost. Rada bi videla svojo vnukinjo Niko leto, kako odrašča v lepo dekle, in vnuka Štefana, kako postaja možat. Rada bi bila zraven, ko bosta oba končala svoje šole, ko bosta svojemu življenjskemu tovarišu obljubila večno zvestobo. Večkrat mi je izrazila te svoje želje, odkar je morilska bolezen napadla njeno telo, toda sedaj je že za vekomaj zaklenila vase ves svoj nagrmaden zaklad.

Bila je hudo bolna, toda nihče ni mislil, da je konec že tako blizu. Le nekaj ur ji je še namenila usoda za poklon, da se lahko poslovi od svoje družine, od sina Štefana, ki ga je bolj ljubila kot svoje življenje. Zelo majhen fantek je bil, ko je zgubil svoje krvne starše. Ko ga je v Prekmurju na nekem travniku zagledala, mi je pripovedovala Irena, je ta majhen fantek pritekel k njej, jo stisnil za roko in dejal: Kajne, da si ti moja mama? Takrat je začutila, da teh ročic nikoli več ne sme pustiti. On je bil za njo največje božje darilo, oba sta dobila povrnjeno to, kar sta začasno izgubila, kajti Irena je zgubila dva svoja otroka. Obožujem svojo družino, pravi, svoje vnuke, njihovo mater. Oni mi pomenijo največ na tem svetu.

Včasih, v tihih nočeh, ko mi spanec ne pride na oči, zavlada nad mano strah, mi pripoveduje Irena. Sama sem. Muči me samota. Teži me misel na minevanje. Lepo bi bilo, če bi bil blizu mene nekdo, s kom bi lahko spregovorila, komu bi lahko povedala, kako srečna sem, da se za to majhno peščico Slovencev lahko trudim, da se lahko udeležujem za tiste,

ki me spoštujejo in me imajo radi. Najsrečnejši trenutki moje življenja so bili vedno tisti, ko sem nekomu nesebično hotela storiti nekaj dobrega, ko sem brez vsakega preračunavanja hotela pomagati drugim. Srečna sem, ko me znanci in prijatelji ogovorijo slovensko, kajti to mi vedno vzbuja veliko radost, saj kljub večdesetletnemu zatiranju, kljub pomadžarjevalnim poskusom, kljub izseljevanju še vedno živi slovenski jezik v družinah, v cerkvah, v šolah. Celo življenje sem si prizadevala za ohranitev porabskega slovenskega narečja. To je jezik, v katerem publiciram, kljub temu da je njegov besedni zaklad izredno skromen in se moram precej potruditi, če se hočem izraziti bolj literarno. V svoji materinščini pišem tudi zato, da bi dokazala, da je tudi v našem domačem jeziku mogoče izraziti čustva in misli, seveda le takrat, če ima človek kaj povedati. Prepričana sem, da spadam med tiste, ki imajo kaj povedati, kajti pišem o naših ljudeh, o njihovem življenju, o njihovih starih in starih starih. Pišem o tem, kako so živeli nekoč, kako živijo danes. V tem majhnem kotičku sveta se ne dogajajo svetovnozgodovinski dogodki, ki bi bili v središču splošne pozornosti. Toda za nas, tukaj živeče Slovence, so ti dogodki važni, naj bodo veseli ali žalostni, kajti predstavljajo zgodovino našega ljudstva, zgodovino naših družin, saj se med seboj skoraj vsi poznamo. Usode, opisane v mojih novelah, predstavljajo, kako težko je bilo tukaj vedno življenje, koliko so tukajšnji ljudje trpeli, da bi si prideli vsakdanji kruh. Pišem o usodah žena, ki so že po svoji naravi bolj občutljive kot moški. Te skromne ženske z rutami na glavah in z resignacijo nad svojo grenko usodo nosijo iz roda v rod ta težka bremena. Ko jih opazujem, objamem v mislih vsako izmed njih, kajti spominjajo me na mojo mater, babico, prababico. Vse njihovo življenje se je vrtelo okrog dela. Delale so pozimi, delale so poleti, delale so brez dopusta, delale so tudi za druge. Nikoli niso počivale. Nato so pa ena za drugo počasi odhajale. Odhajale so neopazno, skrom-

no, kakor so živele. So ljudje, ki pravijo, da leži ta kraj Bogu za hrbtom, toda mene očara s svojo lepoto vsak žuboreči potok, vsaka majhna bajtica na vrhu brega, obcestni grmi, pisane rožice, ki rastejo na travnikih, majhni intimni kotički narave, očarajo me sivi oblaki, ki od daleč prinašajo pozdrave, nato pa odplavajo Bog ve kam in spominjajo človeka na minljivost. Na nekem drugem mestu se spominjam, da se je tam sprehajala moja babica, da sem se tam igrala s »pajdaši«, v cerkvi, ki jo vidim z okna svoje hiše, so me krstili in tam sem prisegla večno zvestobo svojemu življenjskemu tovarišu.

Prijetno se je bilo pogovarjati z njo, poslušati njena pripovedovanja o preteklosti, o življenju tukajšnjih Slovencev, ker je vedno posredovala sogovorniku globoke, modre misli. Nikoli več ne bom slišala njenega glasu, ker je njen čas minil, minila je tudi zadnja ura njenega vsebinsko bogatega življenja. Ganjena stojim v tej nemi tišini, čeprav bi morala spregovoriti, ker imam tudi jaz še kaj povedati. Povedala bi ji rada, kako veliko je pomenila meni, kako ponosna sem bila, da sem jo lahko imela za prijateljico. Toda mislim, da tega nisem storila. Vedno sem le odlašala. Sedaj pa že zaman želim povedati, da bi zmanjšala tudi svojo brezzvočno, nemo duševno bolečino, ker ni več nikogar, komu bi lahko spregovorila. Če imamo kaj povedati, ne molčimo, temveč povejmo takoj, ker ne moremo vedeti, ali bomo jutri še lahko občudovali modro nebo, ali bomo lahko še uživali bleščeči sončni žarek, kajti lahko se zgodi, da se ura ustavi... in »mi ne bomo več našli duševnega miru«*.

*»Non invenimus pacem et requiem animi«.

Suzana Guoth

Zbogom, Irena

Njena tretja lübezen je bilau špilanje. Že te, gda je mlada bila, je mejla gledališko skupino, je pisala za nji komedije. Tak pravijo, ka da človek starejši grata, se rad vrača ta, gde se je rodijo. Tak je bilau z Ireno tó. Vse go je vleklo nazaj na Verico, v Števanovce. Zatok je pred petimi lejtami pomagala ustanoviti gledališko skupino »Veseli pajdaši«, za stero je pisala tekste, jim pomagala pri včenjej. Rejsan so bili pajdaši, dobri pajdaši. Njim de tó gvüšno trno falila.

Po tistim, gda je v penzijo šla, je njena največša familija gratalo Društvo porabski slovenski penzionistov. Skurok deset lejt ga je vodila, se skrbela za tau, naj bi porabski penzionisti, trüdni od dela pa od lejt, meli lejpe programe, bi se dobro čutili.

Kak penzionistka je tó aktivna ostala. Zadnja štiri lejta je bila članica dolenjeseničke slovenske samouprave, pomagala je pri tom, da bi v tauj vesi bile slovenske prireditve, naj bi gorostali stiki med Dolenjim Senikom pa Čepinci, stere je ranč ona začnila pred več kak trestimi lejtami.

V svojem žitki je dobila dosta priznaj pa odlikovanj. Najbole se je veselila tistomi državnimi priznanji za manjšine, stero ga je leko v Parlamenti prejkvzela iz rauk predsednika vlada v tistom časi, Viktora Orbána. Tam v tistom lejpom »daumi rosaga«* je tak čutila, ka je vredno bilau delati.

Irena je trno rada mejla lidi. Vsigdar za vsikšoga je mejla kakšno minuto, dvej, za vsakšoga je mejla kakšno dobro rejč, dobro besedo. Samo vüpamo leko, ka se ji njena dobrauta povrne v nebeškem daumi, ka do go čakali z lejpimi rečami, ka ji zapopejvajo bar eno od tisti lejpi pesmi, stere je tak rada mejla.

S tejsi mislimi vmememo slo baud od nje:

Sodelavci Zveze Sovencev na Madžarskem in časopisa Porabje

Člani Državne slovenske samouprave

Sodelavci Radia Monošter

Člani Slovenske samouprave Dolnji Senik

Člani Društva porabskih slovenskih upokojencev

Člani Mešanega pevškega zbora August Pavel

Člani Gledališke skupine Veseli pajdaši

Kak gda Perün vdari, tak nas je doletejla novica, ka je 30. apriliša v Somboteli v špitalaj mrla Irena Barber. Če rejsan smo znali, ka je betežna, ka je v špitalaj, smo kumin dali valati. Vej pa una se je vsigdar vküppobrala, una je vsigdar bola krepka bila kak beteg. Njena düša, njena vola do žitka sta do zadnjoga močnejše bile kak bolezen. Na vüzemski pondejlek je ešče bila v Števanovcaj na premieri, ešče v špitalaj je delala plane, ka do delali s penzionisti, gda domau pride... Dapa zdaj gnauk je smrtni beteg krepkejši bijo od nje.

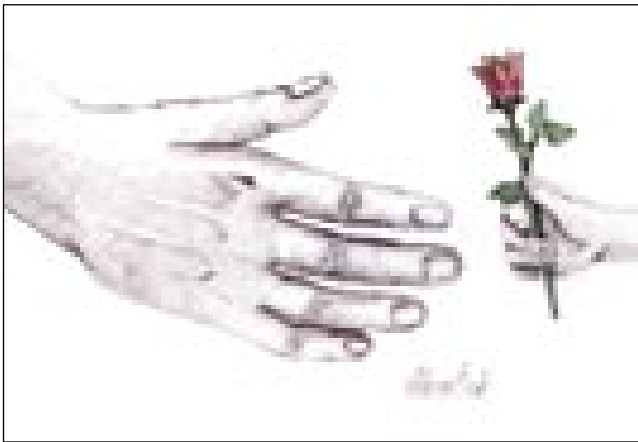
Irena Barber se je narodila 9. februara 1939. leta na Verici. Poklicno šaulo je končala v Györi, srednjo in visoko šaulo pa v Somboteli. 33 lejt je slüžila na občini na Dolenjom Seniki. 27. okrobra 1990. leta so go izvolili za sekretarko Slovenske zveze. Od tam je šla v penzijo 1. marcüša 1994. leta.

Njena prva in največša lübezen je bilau pisanje. V svoji zgodbij je ovekovečila žitek prausnoga porabskega človeka, stero ga je dobro poznala. Števanovski tau zatok, ka se je tam narodila pa je vsigdar rada ta nazaj ojdla, senički tau pa zatok, ka je tü delala 33 lejt. Poznala je vsakšo ižo, vsakši kaut, vsakši potok, vsakšo drejvo... Slovenska zveza ji je vödala dvej knjigi, prva, Trnova paut je vöprišla 1993. leta, druga, Življenje je kratko pa 1998. leta. Od začetka je pisala za novine Porabje pa za Slovenski kalendar. Z rano smrtjov je dosta, dosta svoji pripovejsti odnesla v grob.

Njena druga lübezen je bilau spejvanje, druga familija mejšani pevski zbor z Gorenjoga Senika. Več deset lejt je spejvala pri zbori, vsigdar se je skrbela za tau, naj k zbori pridejo spejvat mladi lidgé. Kak predsednica zbora se je dosta trüdila, naj bi pri nastopaj bilau vse v redi, vse zorganizirano.

MATERE

Nej dolgo, ka smo pozdravljali ženske pa je že pá za nami en lejpi svetek, šteri se zové materinski den. Tau je nej svetek za vsakšo žensko. Baug je žensko zato stvauro, naj mati postane. Tau se vidi že sploj pri mali deklinaj, gda se igrajo z babami. Ranč tak kak matere opravljajo svojo dejte. Nadajajo, v plenice povijajo, gučijo z njimi pa je tolažijo. V mali kaulicaj se špancirajo z njauv, zibajo go, naj ležejše zaspí. Ka je tau, če nej pripravlanje na materinstvo, materinski nagon?

Kak starejše gartüjejo, si nagledavajo pojbe in si vöodaberejo tistoga, šteroga lübijó in od šteroga škejo matere postaniti. Za tau lejpo minuto se dosta žrtvujejo. Odrečejo se mladosti, samostojnosti, delovnomi mesti in mirnim nočem. Skrbijo za otroka z maternim mlejkom, pa vse do tistoga časa, ka se postavi na svoje nogé. Če je betežen, ga zdravijo. Gda je žalosten, ga tolažijo. Včijo ga gučati, pokloniti se in Boga moliti. Matere so vesele, gda vidijo, ka je njino dejte veselo. Žalostne so, gda je dejte žalostno.

Velka žalost je, gda mati dejte porodi pa ga zapüsti ali vmori. Ka se v njej duši te godi? Stra go je, ka ga nede mogla gorzraniti? Nej je pripravljena na materinstvo? Na tau samo one znajo odgovor dati, kakšne misli njim krauzijo v glavej v tistom kratkom časi. Ali tudi one ne vejo odgovora?

Žalostne so matere, štere so preživele svoje mlajše. Sploj pa, če so je za mlade zgibile. Žalostne so matere, s šteri se mlajši spozabijo in je zatajijo.

Matere so bejdvej, mislimo na nji in je pozdravljamo na te lejpi den. Poštüjmo je, ar so zaslužile spoštovanje. Materno skrb s penazami nej mogauče plačati.

Franček

ilustracija: Monček

Soboški slikarji

V sombotelskom škanzeni je 27. in 28. aprila bila likovna kolonija. Slovenska samouprava in slovensko društvo sta pozvala likovno sekcijo soboški penzionistov. Dva dni so malali v škanzeni, kejpe pa doma skončajo. Edno sliko napravijo o slovenski iži tó, štera de visala na steni v sombotelskoj samoupravi. Iz kejpov de razstava v Slovenskoj iži septembra, ob narodnostnom dnevi. Ob obletnici smrti Jožeta Vilda - 16. decembra - v Monoštri, leta 2007 pa v knjižnici v Murski Soboti. Prve likovne kolonije v tujini so se udeležili: Arpad Banfi, Ernest Bransberger, Drago Fiala, Darinka Horvat, Ivanka Lehner, Zora Šonaja, Lojze Števanec, Lojze Veberič.

-mkm-

Foto: Lojze Števanec

MATERI

*Dekliška lejta žrtvovala,
brez lübezni žena postala,
za mlada lejta noseča postala,
ponizno prvo dejte čakala.*

*Vesela minuta prihajala,
hčerka se je narodila,
z dekleta mati postala.
Hčerka od Boga kratek žitek dobila,
za kratek čas je mrla,
potrejta mati prvo dejte pokopala.*

*Po kratkem časi znauvič
noseča postala,
z vüpanjom in čakanjom
svoje dneve živela.
Drugo hčerko porodila,
Bauga rauka jo zapistila,
njena druga hčerka tó mrla.*

*Dvakrat rodila, mati bila,
otroka nič ni imela.
Z žalostnim srcem živela,
Baugi se vüpala in sineka rodila.
V radosti ga je vzgajala,
ar lübezen dolgo ne traja,
dejte svojo dušo Baugi izročilo.*

*Kakšne greje je mejla,
ka je telko trpejla?
Svoj težki križ je nosila,
vörvala in vüpala.
Dva sinčeka porodila,
ponižno in z radostjov ji je vzgajala.*

*Bogá moliti, pokloniti nas je včila,
preklinjanje z njeni vüstsva nejšlišala.
Eške gnes na den si premišlava,
kak težko naja je gori ranila.*

*Prejk sedemdesetke je doživela,
v življenji potrta in trüdna,
skrbeča, bogaboječa mati ostala.
Hvala Ti Mama, hvala,
ker si nam žitek dala.*

Franček

(nadaljevanje s str. 1)

LJUBEZENSKE PESMI S SREČNIM KONCEM

da bodo imele skupine letos enostavno delo, toda temu ni bilo tako. Ljubezenskih ljudskih pesmi je sicer veliko, toda večino ma z žalostnim koncem. Te bodo skupine zapele na jesenskem srečanju v Odrancih, za Monošter je pa zato vsaka skupina našla pesmi s srečnim koncem. Na pripombo ene od skupin, da se vse ljubezenske pesmi navadno končajo žalostno, je dr. Feren-

Nastopajoče in goste je pozdravil slovenski evrops poslanec Lojze Peterle

čak dejal: »Bog ne daj, da bi bile potem tudi poroke žalostne, tj. nezaželene, celo prisiljene ali z drugimi besedami brez ljubezni!«

Pesmi, kot vsako leto, so tudi letos posneli ter bodo organizatorji izdali zgoščenko.

Na koncu srečanja je nastopajoče in gledalce čakalo presenečenje; prireditev, ki je bila organizirana ob drugi obletnici vsopa Slovenije in Madžarske v Evropsko unijo, sta obiskala slovenski evropski poslanec Lojze Peterle in dr. Stanislav Raščan. Lojze Peterle je izpostavil zgodovinsko pomembnost širitve Evropske zveze ter izjemne možnosti, ki se s tem ponujajo tako za Slovenijo in Madžarsko kot za vse ostale nove države članice.

OD SLOVENIJE...

Ob prazniku dela slovesno

S številnimi sindikalnimi prireditvami in delavskimi druženji, ki so se zvrstila ob prvem maju, so po Sloveniji obeležili državni in mednarodni praznik dela. Osrednjo proslavo so sindikati pripravili v Mariboru, na njej sta navzoče nagovorila predsednik republike Janez Drnovšek in predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) Dušan Semolič. V Mariboru je ob prazniku dela potekala tudi edina protestna prireditev v državi, tako imenovana parada prekernih - negotovih oziroma izkoriščanih delavcev brez sklenjenega rednega delovnega razmerja.

Za Slovence je bil 1. maj vedno eden izmed najbolj popularnih praznikov. Delavci na ozemlju današnje Slovenije so 1. maj prvič praznovali že od začetka minulega stoletja. Od leta 1948 pa je uzakonjen tudi kot državni praznik. Kot državni praznik (dela prosta dneva sta 1. in 2. maj) je praznik dela bil uzakonjen tudi v samostojni Sloveniji.

Rupel v Bratislavi za poglobljanje odnosov

Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel se je mudil na dvodnevem uradnem obisku na Slovaškem, ki ga je posvetil poglobljanju dvostranskih odnosov med državama, zlasti gospodarskih. Sprejel ga je tudi slovaški predsednik Ivan Gašparovič, glavnino pogovorov pa je imel Rupel s kolegom Eduardom Kukanom in vršilcem dolžnosti predsednika parlamenta Belo Bugarjem. Rupel je sicer nameraval Bratislavo obiskati že sredi januarja, a je nato obisk odpovedal, ker je dan pred tem prišlo do letalske nesreče 42 slovaških vojakov, ki so se vračali s Kosova.

LIKOVNO DRUŠTVO »MAVRICA« V BUDIMPEŠTI

Že lani novembra nam je Jože Vild predlagal, naj sprejmemo Likovno društvo »Mavrica«, ka sploj lepe slike majo. Zato, ka smo lani dosti programov meli, smo razstavo dali na april. Predsednik društva je Marjan Maznik, člani društva so starejši ljudje, so pa med njimi mladi tō. Doma so v Novem mestu. Rejsan majo lepe kejpe, nam so se bole vidli tisti, gde se

Na otvoritvi likovne razstave v Budimpešti

vidi, ka je na sliki. Našim lidam so se vidle tiste, gde so rože namalane, bregovi s plaminami, morje. Ešče en mejsce do gvüšno pri nas, tak ka če stoj šče, si še leko pogledne.

Skupina iz Novega mesta pred baziliko sv. Štefana

Otvoritev razstave se je začela v petoj vōri. Med gosti smo pozdravili tūdi veleposlanika RS v Budimpešti Andreja Gerenčerja, podžupana mestne občine Novega mesta Miloša Dularja, direktorja kulturnega centra Janez Trdina, Janeza Pezla, slikarja iz Murske Sobote Ernesta Bransbergerja, ki je nam podaril portret Jožeta Vilda.

Prireditve se je začela s petjem, Marija Jerele in Irena Rešeta sta zapele Prešernovo podoknico, potem stare slovenske popevke in ljudske pesmi. Spremljau njiju je na kitari Marjan Maznik, mladi. Razstavo je odpro gospaud Maznik, tūdi sam likovni umetnik. Gučo je tūdi veleposlanik o pomembnosti takšnih gostovanj, takšnih združevanj, saj se ob takih

prilikah rodijo prijateljstva. Mi tūdi moramo priznati, da so takšna srečanja za Slovensko društvo v Budimpešti zelo koristna, veliko vredna, vej pa tū gučimo slovenski jezik,

navežemo prijateljstva s člani matičnoga naroda. In rejsan se je rodilo prijateljstvo, saj so nas Novomeščani povabili v Novo mesto.

Srečanje smo končali s prijateljskim večerom in smo se zelo dobro počutili, skupaj smo peli, se veselili. To prireditve smo meli v soboto, 22. aprila, v nedelo smo pa gostom pokazali Budimpešto.

PORABSKI VEČER V PERTOČI

Na začetki leta je Športno, kulturno in turistično društvo Mladost Pertoča prosilo Zvezo Slovencev, naj organizira Porabski večer za njih. Zveza je za kulturni program štiri skupine vōdeberala, štere so z veseljem vzele pozvanje.

Folklorna skupina iz Sakalovec

29. aprila je v Pertoči, v gasilskem domu, že skur puna dvorana čakala nji. Večer ob pau osmi vōri, gda se je program začno z mlašečo folkloro z Gorenjoga Senika, je že cejlak puna dvorana gratala. Mlajši so s svojim plesom dobro volo prinesli v dvorano. Na kulturnom programu so eške gorstaupile Ljudske pevke z Števanovec, štere so dosta taši naut spejvale, ka je publika tō poznala. Potem sta na oder staupila dva igralca z gledališke

Ljudske pevke iz Števanovec

družine Nindrik-indrik, s svojov igrov Čistak normalen den. Igra se je tak fejs vidla njim, ka so se eške tisti smejali, steri so v zadnji radaj sejdlji. Program se je končo s plesom sakalovski folkloristov. Tak koražno so plesali, ka je publika ranč nej stajla doj z odra pistiti. Nastopajoče porabske skupine, najbolje pa mlajši, so se tak dobro počutili v Pertoči, ka so nej dosta volē meli domau titi. Te porabski večer lejpi spomin ostane vsejm, ka so tam bili.

Gyöngyi Bajzek

Zjutraj smo šli z njimi v parlament. Potem smo jim pokazali baziliko sv. Štefana, peljali smo se na grad. Ogledali smo si Matjaževo cerkev, bili smo na Ribičevi trdnjavi, vidli smo kraljevsko palačo. V soboto zvečer pozno smo pa bili že na stari trdnjavi, Citadeli. Na-

šim gostom se je Budimpešta sploj vidla, tako da edni ešče ščejo priditi.

Društvi »Mavrica« se najlepše zahvalujemo za prijeten obisk in upamo, da so se tūdi oni dobro počutili pri nas.

Irena Pavlič
predsednica društva

PROFESORICA SLOVENŠČINE NA MONOŠTRSKI GIMNAZIJI

Prešnji keden sem se pogučavljala z **Eleno Savelievo**, štera zdaj poučuje v Monoštri na gimnaziji. Ona je tudi moja prijateljica, zatok ka je te bila 5 lejt v Maribori, gda sem ge ta ojdla v šaulo. Z njo sem se pogučavljala v knjižnoj slovenščini, zatok ka una po našom ne vej gučati.

• *Kako si prišla na Madžarsko?*

»Zelo nepričakovano. Rodila sem se in do 17. leta živela v Republiki Mari, ki se nahaja v Ruski federaciji. Po narodnosti sem Mari, to je eden izmed ugrofinskih narodov, ki živijo na teritoriju Rusije. Mama se ukvarja z ugrofinskimi jeziki, je znanstvenica in že dolgo časa dela na katedri za uralistiko na sombotelski visoki šoli. Odločili sva se, da se bom po končani gimnaziji iz glavnega mesta Republike Mari, Joškar-Ole preselila k mami na Madžarsko. Vpisala sem se na Visoko šolo Dániel Berzsenyi. Glede na to, da niti besede nisem znala madžarsko, so me vpisali na rusistiko in slovenistiko. Takrat sem zvedela za Slovenijo, Slovence in slovenski jezik. Slovenščina me je tako pritegnila, da sem se odločila, da bom dokončala študij, čeprav sem prej mislila študirati nemščino.«

za nadaljevanje študija v Sloveniji. Tu se moram zahvaliti vsem tistim, ki so mi pomagali urediti formalnosti pri vpisu na mariborsko univerzo. Vpi-

Profesorica Elena Savelieva s svojo hčerko

sala sem se takoj v 3. letnik enopredmetne slovenščine in sem leta 2002 uspešno diplomirala. V Sloveniji sem bila tudi do vpisa na univerzo, in sicer na izpopolnjevanju v 3. letniku, dvakrat na seminarju SSJLK v Ljubljani, dvakrat s porabskimi učitelji (l. 1998 in l. 1999). Tako, da mi je Slovenija bila že znana.

Po diplomu sem se vpisala na

se na Madžarskem poročila in rodila otroka. Verjetno zato nisem ostala v Sloveniji.«

• *Kako si se počutila v Mariboru?*

»V Mariboru je bilo zanimivo. S prijateljicami in s prijatelji je čas mineval hitreje. Skupaj smo hodili nakupovat, na kosilo, v knjižnico, na gledališke predstave, v kino na ŠTUK-a (študentski klub v študentskem naselju), kjer so poceni prodajali karte. Veliko časa sem preživela tudi pred računalnikom in knjigami.

Najbolj sem uživala, ko sem enkrat na ŠTUK-u imela ruski literarni večer in takrat, ko sem poučevala ruščino na DOBI. Iz prisluzenega denarja sem plačala šolnino za magistrerij in sem ga prihranila tudi za bodočega otroka.«

• *Kako se pa počutiš pri nas na Madžarskem?*

»Na Madžarskem se počutim zelo dobro. Tu imam družino, mamu, znance in prijatelje. Všeč mi je madžarska kultura, posebej narodna glasba in ples.«

• *Kako si prišla poučevati na gimnazijo?*

»Nikoli nisem pomislila, da bom kdaj res poučevala na gimnaziji. Gospa profesorica Erika Glanz je šla v pokoj, ravnatelj je prosil za pomoč Zvezo Slovencev, naj nekoga predlagajo. Predlagali so

mene. Presenečena sem bila tudi takrat, ko so me sprejeli na delovno mesto, ne glede na nosečnost, saj sem bila že v sedmem mesecu. Z ravnateljem sva se dogovorila, da bom čim prej prišla nazaj. Tako, da sem bila na porodniškem dopustu komaj 3 mesece.«

• *Kako je poučevati slovenščino? Težko ali lahko?*

»Ne bi rekla, da je učiti zelo težko, velika pa je odgovornost in stalno delo. Vsak učitelj želi, naj se učenci čim več naučijo, naj dosežejo dobre rezultate. V veliko pomoč je motiviranost samih učencev. Lažje je delati. Največje darilo zame je, če vidim rezultat, plod svojega dela. Zelo težko delam v primeru, ko pri nekaterih dijakih ne vidim zanimanja.«

• *Koliko dijakov učiš?*

»Trenutno je na gimnaziji 27 dijakov, ki se učijo slovenski jezik. Jaz jih poučujem 18, od 7. do zadnjega, 12. razreda. Ostale, to je 5. in 6. razred, pa uči učiteljica Irena Fasching.«

• *Kdo ali kaj ti pomaga pri pripravih na ure?*

»V veliko pomoč so mi številni jezikovni priročniki, učbeniki in druge knjige, za katere se moramo zahvaliti Ministrstvu za šolstvo v Sloveniji, posebej gospe mag. Valeriji Perger. Velikokrat pa kakšne stvari poiščem na internetu. Pred kratkim sem pripravljala dijake 12. razreda na državno tekmovanje, pa tudi na jezikovni izpit. Takrat sem veliko gradiva vzela z interneta in revij, ki jih dobivamo iz Slovenije. Torej vse imam na razpolago, samo časa naj mi ne zmanjka!«

Agi Hanžek

Elena je vodila tečaj slovenščine, ki ga je organizirala Slovenska zveza

• *Bila si tudi v Sloveniji. Kako si prišla tja?*

»Po končani visoki šoli, leta 1999, se je ponudila priložnost

magisterij in poučevala ruščino ter slovenščino za ruskogovoreče na jezikovni šoli DOBA v Mariboru. Nato sem

... DO MADŽARSKE

Novi parlament bo zasedal 16. maja

Predsednik države László Sólyom je sklical ustanovno sejo novega parlamenta za 16. maj. Pred odločitvijo se je posvetoval s predsedniki petih parlamentarnih strank (Stranka socialistov, Stranka svobodnih demokratov, Stranka mladih demokratov, Demokrati forum, Ljudska stranka krščanskih demokratov). Predsednik države je napovedal, da bo usklajeval s predsedniki strank o mandatarju, ki naj bi ga imenoval na prvi seji državnega zbora. Predsednik socialistov István Hiller je László Sólyomu predlagal, naj za mandatarja imenuje Ferenc Gyurcsány, kajti ni nobenih ovir, da socialisti in liberalci ne bi sklenili koalicije.

Pričakovati je trd boj za stol župana glavnega mesta

Na koalicijskih pogajanjih je pričakovati trd boj za stol glavnega župana Budimpešte. Svobodni demokrati bodo po vsej verjetnosti predlagali sedanjega glavnega župana Gáborja Demszkega, socialisti bi rajši videli v tej funkciji predsednika liberalne stranke Gáborja Kunczeja. Izkušnje prejšnjih treh mandatov kažejo na to, da bo težko prišlo do spremembe na tej pomembni funkciji. Leta 2002 je namreč Gábor Demszky dobil na lokalnih volitvah 46,7 odstotka glasov, deset odstotkov več kot njegov nasprotnik Pál Schmitt in 23 odstotkov več kot kandidatka socialistov Erzsébet Gy. Németh.

Prireditve

• 11. maja ob 19. uri prirejata Zveza Slovencev na Madžarskem in Društvo slovensko-madžarskega prijateljstva predstavitev Antologije pomurske in porabske sodobne slovenske literature. Prireditve bo v Monoštru, v Slovenskem kulturnem in informativnem centru.

• 13. maja bo v Zalaváru/Blatenskem kostelu odkritje kipa, ki je bil postavljen v spomin na kneževino Pribine in Koclja. Skulptura je delo slovenskega akademskega kiparja Metoda Frlica. Sveta maša v tamkajšnji cerkvi se bo začela ob 11. uri, blagoslovitev kipa v spominskem parku pa ob 12.30 uri.

www.porabje.hu

OBADVA STA POŠTAŠA BILA

Rejdko sam se tak tapelo pri števanovski cerkvi, da bi se nej srečo z edno ženskov, štera je ali rauže okapala ali je pa ranč polejvala. Ta ženska so Štotjin Iluš. Gda sam z autonom stano, ka je malo poglednem, so tō nej doma bili, zato ka so dvera bila zaprejta. »Gde naj je iščem zdaj,« si zmišlavam. Kauli rama dem, pa gde indrik bi bili, če nej v ograci. Ranč mačehe sadijo. Ograderc od mnogi rauž tak vōgleda kak pūngrad. Gda name zaglednejo, na motiko se naslaunijo pa pitajo, ka kaj nauvoga. »Nika ne vej, dja bi samo far-tau vōre proso od vas, če bi meli čas zame«, jim pravim.

Štotjin Iluš med svojimi »raužami«

»Zaka bi nej mejla,« pravijo, »vej sam pa v penziji. Če dja nejmam časa, te sto de ga emo.«

• *Vi radi mate rauže, nej, zato ka vas večkrat vidim, ka z rauži delate.*

»Zaka, djeste taši človek, što je nejma rad?«

• *Tau ne vej, dapa na teljta vejn nej usakši kak vi. Zato, ka nej samo kauli rama se brigade za njij, liki ešče na placu pred cerkvijo tō.*

»Zato ka name tau veseli, če z rauži leko delam. Od rauž vse lepšo grata tam gde so taposajena. Kak lejpi je plac tū pred cerkvi, gde rauže lepau cvetijo, nej. Stoji na placu en Marijin kip (szobor), tam kauli že dvajsti lejt, ka je Fera Ila mrla, tō dja sadim mačehe. Baug je nikak tak blagoslovo, ka telko mačehe (árvácska) mam, ka pau cintora od mene nosi na grob. Pa ešče kauli kulturnega dauma so tō vse moja mačehe posajena.«

• *Od kec mate vi telko rauž?*

»Vleta dja dolapobarem se-

men, pa posejam. Včasim ne pridejo vō pa te več posejam. Naslejdnja je pa te tak, ka itak vse vōpridejo, zato pa te tak dosta mam.«

• *V zimi kama skladete telko rauž?*

»Mačehe ne zmrznejo, leko pod snegaum ostanajo. Drūge

rauže, štere zmrznejo, tiste v rami taskladem.«

• *Zdaj rauže taposadite, dapa potejn zato še mate delo z njimi?*

»Gda trava gorazraste, te je okapam, gda je pa sūča, te je pa polejvam. Tak ka mam delo zavole.«

• *Vi ste že v penziji, dapa tak vōgleda, ka si delo zato vsigdar najdete, nej?*

»Dja sam že dugo v penziji, od 1987. leta, dapa dja zato furt delam. Dja sam te betežna, če ne morem delati.«

• *Kak dja vej, vi zato dostavse delate zvün rauž tō.*

»Popejvam v cerkvenom zbori pa pri ljudski pevkaj. Pa sam članica društva porabski penzionistov, gde sam računovodkinja. Z ljudskimi pevkami že petnajset lejt popejvam. Samo smo trdje taši, šteri od začetka mau popejvamo. Tej eni so vōstanili, drūgi so pa pomrli.«

• *Kak ste si vi tau zmislili, ka vkūpstaneta pa te popejvali?*

»Tau je vejn Šalostji Magdi začnila, pa te tak smo vkūpstanili. Dostakrat je tak, če kama popejvat demo, se ne počūtim dobro pa nejmam volé titi. Dapa gda sam že tam, te vsigdar volau dobim, pa mi je nej žau, ka sam nej doma ostala. Vejn zato, ka dja sploj rada popejvam.«

• *Gda ste mladi bili, te ste tō popejvali?*

»Dja sam vsigdar rada popejvala. Gda sam v šaulo odla, te je ešče katoličanska šaula bila, pa smo tam sploj dosta popejvali. Ena školnica je bila, Terezija Fehér, pa ona nas je včila. Prvin kak bi v šaulo šli, smo k meši mogli titi, pa samo potistim smo se začnili včiti. Zdaj tō vsakšo nedelo dem k meši pa tam popejvam v zbori.«

• *Gde ste vi delali prvin kak ste v penzijo šli?*

»Tū v našom rami je bila gnauksvejta pošta pa sam tū bila poštašica.«

• *Kak ste vi poštašica gratali?*

»Tak ka je moj mauž poštaš bijo, pa njegvi oča tō. Petdesetpetoga je fejt betežen grato moj mauž. Te je ešče malo poštašov bilau, pa nikoga so nej najšli na tau mesto. Dja sam se

te že zato dosta vse kaj navčila od moža. Gda so iz Soprona prejdni vōprišli, te so meni prajli, naj delam dja, ka vidijo, ka se dja k tauma že malo razmejm. Tak sam gratala poštašica. Istino, ka potistim sam zato ešče več šaul mogla doladjeti. Pa potejn sam gratala redna poštašica. Gda je moj mauž ozdravo, te so name tū njali v Števanovci, Jenő je pa ušo v drūgo ves delat. Par lejt je tak šlau, potistim je on tū nazaj prišo k meni, pa je on pošto vōnoso. Tak ka sva te obadva tū na pošti delala. Nej

bilau leko, zato ka na mali pošti človek vse mora delati, nej tak kak na velki pošti.«

• *Prvin, te gda ste začnili, je tū dosta pisem pa novin bilau?*

»Pa vejš, ka je bilau. Te so štirge nosili vō pošto po vasaj. Eden v Števanovci, eden na Verici, eden v Otkovci pa eden v Andovci.«

• *Sto je pošto se vō v Števanovce pripelo?*

»Sprvuga je tak bilau, ka so z biciklinom vō iz Varaša vozili, potistim s konji. Gda je pa autobus odo, te pa z busom. Sledkar je pa že tak auto vozo. Nej je leko delo bilau te za poštaša biti. Tau pa ranč ne vejš, kelko sam trpala s telefonom. Če je stoj v Meriko sto telefonirati, k

Štotjin Iluš in Jenő, gda sta delala na števanovskoj pošti

tistomi je eden den trbelo. Te ešče nej bilau telefona pri ramaj kak zdaj. Vsakši, sto je telefonirati sto, je na pošto prišo. Od tec sam mogla zvati v Pešt, tam so dolazamerkali numero, pa gda so leko vkūpzakapčili, te so nas nazaj pozvali. Tak smo te telefonirali. Bilau je tak, ka smo cejlo nauč tū sejdli pa smo čakali telefon. Lagvo je ešče tau bilau, da je pošto vō trbelo nesti od rama do rama po taši lagvi potaj. Moj mauž se je sploj dosta mantrau. Emo je eden motorbiciklin pa ešče

s tistim dostakrat vezno. Na slejdnje so te že vōdjali lade, te je že zato baukše bilau.«

• *Ka je najbola žmetno bilau vam te čas, ka ste na pošti bili?*

»Vejn tisto, gda so novine notraplačūvali. K vsikšoma rama so ojdle nikše novine. Eden je na eden mejsec notraplačo, drūgi na tri, tretji na edno leto. Tau vse tak pelati, naj vsakši vsigdar dobi novine, je nej leko delo bilau. Mogla sam gledati, če je dolaparteklo, te sam račun vōposlala, naj notra leko plačajo. Pri tejm je človek sploj pri pameti mogo biti.«

• *Prajli ste, ka ste pri drūštvi računovodkinja, te velki hasek vzemate tauma, ka ste na pošti delali, nej?*

»Tau gvūšno, na pošti je vsigdar sigurno bilau. Tam eden filer nej smo faliti, pa vse vreda moglo biti. Name so tau tak navčili pa ešče zdaj tak delam.«

• *Zdaj ste že zato bola naletja, ka ste že v penziji, nej trbej telko delati pa brigo tō nejmate.*

»Brigo nejmam tašo kak te, dapa delo si zato vsigdar najdem. Brezi tauga bi že vejn davnik batežna gratala.«

Karel Holec

OTROŠKI

Miki Roš

IZ MOJOGA DNEVNIKA

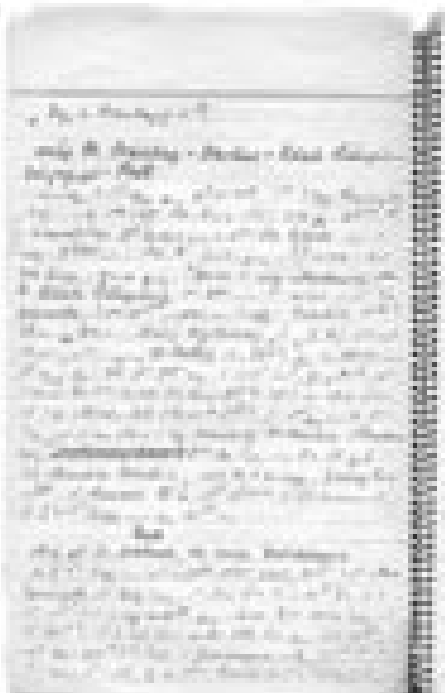
Ime mi je Janina. Kelko sam stara, vam ne ovadim, ka se takšo deklin ne spitavle. Leko pa vam povejm, ka eške ojdim v šoulo. Dnevnik sam začala pisati zato, naj ne pozabim, ka se mi je zgodilo v dnevaj mojoga življenja. Na, vej človek ne mora samo tak tapozabiti, ka se njemi je zgodilo. Dapa nigdar se ne vej. Dnevi mojoga življenja so se začali pisati, pa je zato tou moj dnevnik, ka se v njem piše od moji dnevaj.

TAKŠEN DEN, V STEROM SE VSE ZAČA PA SKONČA

Dragi moj Dnevnik, vrug je šalo vzeo! Rejsan, vörvli mi, ka je tou tak pa nikak ovak! Doma je vse najlepše, ka lepše ranč ne more biti. Mama je iz dneva v den vse bole kusta, mi mlajši se razmejmo bole kak smo se gdakoli. S sestro Zano se sploy več ne smedjeva njegvi krizi identitete pa njegovim novim frizuram trikrat na den. Razmejva go. Z Andinom oba razmejva, ka se naša Zana mora zalübiti bar vsikši den, če šké normalno funkcionirati. Zana pa Andi pa vcejlak razmejta tisto mojo: *Vrag naj vzeme moške! Ge se več nigdar nemo zalübila! Moški me sploy ne zanimajo!* Na, vidiš, dragi moj padaš, zatoga volo pravim, ka je vrug šalo vzeo. Rejsan ne vej, od kec pa gda me je zaodilo, ka mi je v okou spadno tisti mali Lali iz sousednjoga maloga varaša. Pa je nika nej tak vövidlo. Rejsan nej! Podje iz naše šoule so brsali nogomet s pojbi iz njihove. Med njimi je biu mali Lali tö. Na, sejdo je kak rezerva. Njini trener ga je nej škeu, naj koga vömeni, ka je prej un etak ali ovak nej dober nogometas. Pa se je Lali zatoga volo sploy nej čemeriu, sploy je nej žalosten biu. Prajla bi, ka je biu zatoga volo eške bole srečen. Pa sam gor prišla, ka je njemi sploy nej do brsanja. Vej je meni tö nej. Tam sam bila kak nekše féle guvernanta mojoj padaškinji Bobici, ka se njoj je zadnje dneve trno povido Pepi iz devetoga razreda. Pepi pa je naj-

boukši nogometas na šouli. Preveč kouli gučim, nej? Vej de brž gotovo, brž zvejš, kak je bilou. Gledala sam tistoga Lalina, kak je biu vsebole veseli, ka njemi nede trbelo brsati pa se naganjati za tistim okrouglim ledrom. Pa kak sam ga gledala, se mi je vsebole vido. Tisti s füčko v lampaj je eške nej doj sfüčko cejle tekme pa sam že bila zalüblena do vüj pa eške više. Pa me je vmapet vzeu Lali tö. Brž je gor prišo, ka sam nej bila tam zavolo nogometas, liki zavolo vcejlak drugoga. Vej je un tö biu samo zavolo padašov. Na, ne vej, nej kak pa nej zakoj, depa zgučavati sva se začnila eške prva, kak sva sploy eden drugomi prajla, kak se zovéva. Dragi moj Dnevnik, ge sam zalüblenaaaaaa!!! V Laliiiiiiii-naaaaa!!! Tak se mi vidiiiiiiii-ii, ka se mi zmejšaaaaa!!! Tak je tou bilou in je eške bole! Eno minuto, prva sam začnila pisati v tebe, sva eške gučala po telefoni pa mi že fali njegov glas nut v mojoj vüji. Na, zdaj sam pomalek prišla do ta, kama sam škela priti z gnešnjim dnevom, za steroga pravim, ka je vse vrug vzeu. Depa tou ne gučim s čemerami. Sploy nej! Tou gučim z dobro volo, ka sam gori prišla, kak je nej dobro, če si nej zalüble-

ni. Depa nika dobroga vsigdar za seuv leko potegne kaj malo lagvoga. Lagvo pa je tou, ka sam se sama s seuv zgučala, ka več nemo pisala nut v tebe. Nej, zdaj de moj mali Lali tisti, steromi mo se zavüpala pa zgučavala tö. Tebe pa pomalek doj zaprem, gor pa mo te opirala v bole moji starejši lej-taj. Tistoga ipa, gda mo se ške-la spominjati svoji mladi lejt. Zato, naj bou tak! Hvala ti moj Dnevnik, moj dragi padaš, ka si živo z meuv. Ge mo te vsigdar mejla rada. Vej sva pa čüda vsega vküper preživela. Aja, eške tou! Če mo stero čüla gučati, naj moške vrug vzeme, njoj posoudim tebe za šteti. Pa če steri moški povej, naj ženske vrug vzeme, tö tou naredim. Naj vidijo, kak se leko obečanje brž prouti postavi. Ge sam trno srečna, ka se mi je tou zgodilo. Te pozdravla tvoja Janina, zalüblena do vüj pa eške više vüj!

Prispodobe o živalih

KOTIČEK

KOBILA, KOBILICA

Kar je za človeka čovelj, je za konja in kobilo podkev. Saj poznate izštevanke: En kovač konja kuje, kol'ko žebļev potrebuje?... Dane težko najdemo kovača, ki zna podkovati konja, če pa že pridemo do njega, bo prej podkoval našega kot svojega konja. Seveda: kovačeva kobila je vedno bosa ali: tujcu prej naredimo uslugo kot svojcu. Če plača, še toliko prej!

Kobila je močna žival, nič šibkejša ni od konja, in če je povrh vsega še podkovana, se z njo ni dobro igrati: **naj brčne konj ali kobila, vseeno boli.** Kobila je tudi mlajša ženska močne, čvrste postave, toda tega omenjeni ne povemo v obraz, prej za hrbtom. **Kobilasto** je vse, kar je veliko in nerodno: kobilasta postava, kobilasto ogrojde... Kobilica je majhna kobila, lahko pa je tudi žuželka, ki prav živahno skače. Kobilice se selijo v rojih in na svoji poti požrejo vse, česar se dotaknejo. Zato rečemo: »**Bilo jih je kot kobilic,**« ko želimo povedati, da je bilo, denimo, kopalcev toliko, da nismo mogli do morja. In če nam gostje pojejo pecivo, še preden ga dobro postavimo na mizo, so ga **zmazali kot kobilice.**

Klarisa Jovanović

KRALJIČNA IN ZDRAVILNA VODA

V tistih časih je po deželi razsajala huda bolezen, ki ji nihče ni vedel imena. Bolnikom so z rok odpadali prsti kot zrele hruške. Dokler se je to dogajalo samo revežem, se nihče ni kaj prida razburjal, ko pa se je bolezen začela seliti v mesta, med bogataše, je nastal preplah. Niti grajska vrata je niso ustavila: udarila je po sami kraljični. Ko je deklici odpadel prvi prst, je kralj razglasil: »Kdor prinese zdravilo proti strašni bolezni, bo bogato nagrajen!«

Čez čas se je v gradu oglašil kmečki fant. Trdil je, da vé za izvir zdravilne vode, ki pozdravi vse bolezni. Kralj je nemudoma naročil kočijo, vanjo posedel kraljično in jo skupaj z mladeničem poslal k izviru.

Kraljična se je tri dni in tri noči kopala v čudežni vodi, fant pa jo je samo gledal in gledal. Zares je pomagalo. Ne le, da je ozdravela, temveč so ji zrasli tudi novi prsti, še več kot prej: na levici jih je pognalo celih šest!

Hm... Kaj pravite? Bolje šest kot štiri, kajne?

Slovenska ljudska povedka z Idrijskega
Priredila Klarisa Jovanović

KAUT

MLAŠEČI

KOPIJA

V Prekmurji pa zvün njega je pred več kak šesto lejtami živo trno poznani pa spoštovanje vrejden slikar Janez Akvila. Med drugim je bila njegva majsterska rouka kcuj pri cerkvi sv. Martina v Martjancaj. Tam je napravo cejlo serijo gnesden vseposedi poznane freske. Depa ništerne od tej fresk leko človek vidi v Muzeji Murska Sobota tō. Na, tou so nej glyj originalne freske, kak se delajo na stejno, pa tehniko slikanja je tō načišna. Kopije fresk iz Martjanec so napravljene na platno, kak klasične slike, vō pa vidijo kak original na stejni. Ranč takša je ta kopija iz muzeja tō, na steroj leko vidimo na levoji strani fotografije sv. Jakoba iz Kompastele s sv. Tomažom na desnoj strani. Pa eške tou, kopije je že pred lejtami napravo poznani slikar iz Sobote Franc Mesarič.

Miki Roš

NIKA ZA SMEJ

Ženka, kupil sem ti papagaja. Sedaj boš imela enakopravne- ga sogovornika.

Martin Mertük - Tinč

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB

RTV SLO	PETEK, 12.05.2006, I. SPORED TVS
	6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.05 MODRO, 10.40 Z VAMI, 11.30 ROJENI V DIVJINI, FRANC. DOK. SER., 12.20 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 OBZORJA DUHA, 13.55 DUHOVNI UTRIP, 14.10 ŠUM KOSOVELA, DOK. PORT., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ŽAMETEK, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: ZMAJ, 16.30 ŽIVALSKI VRT IZ ŠKATLICE, ŠKOT. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 VELIKI IMPERIJI, NEMŠ. DOK. SER., 18.25 ŽREBANJE DETELJICE, 18.35 MEDVEDEK UHEC, RIS., 18.45 ZAKAJ?, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 PRI JOŽOVCU Z NATALJJO, 21.20 TURISTIKA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 POLNOČNI KLUB, 0.05 VELIKI IMPERIJI, PON., 0.55 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.50 PRI JOŽOVCU Z NATALJJO, PON., 3.10 INFOKANAL
RTV SLO	PETEK, 12.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 14.45 MAMA NA DREVESU, NEMŠ. FILM, 16.20 JASNO IN GLASNO, 17.15 ŠPORT ŠPAS, 17.50 ZDAJI, 18.25 MOSTOVI - HIDAK, 19.00 SKRIVNOSTNO JEZERO, FRANC. LIT. NAD., 20.00 BITKA LETAL X, AM. DOK. SER., 20.55 SLOVENSKI MAGAZIN, 21.20 CITY FOLK: IZBOR DESETLETJA - DUBLIN, 21.55 UROK PO NAROČILU, ŠPANSKI FILM, 23.35 RANŽIRNA POSTAJA, AM. FILM, 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.50 INFOKANAL
RTV SLO	SOBOTA, 13.05.2006, I. SPORED TVS
	6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.30 PRVI IN DRUGI, 10.50 POLNOČNI KLUB, 12.05 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 13.50 KOMISAR REX, AVST.-NEMŠ. NAN., 14.40 DVOJNE POČITNICE, SLOV. FILM, 16.10 UMKO, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 SOŽITJA, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 SE ZGODI - 1. EPIZODA: YORKI, 20.25 HRI-BAR, 21.30 DOKUMENTARNA ODDAJA, 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.35 TELESA, ANG. NAD., 23.35 GEORGE WASHINGTON, AM. FILM, 1.10 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 1.50 HRI-BAR, 2.55 INFOKANAL
RTV SLO	SOBOTA, 13.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 11.45 SKOZI ČAS, 11.55 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 12.40 CITY FOLK: IZBOR DESETLETJA - DUBLIN, DOK. SER., 13.10 NA POTI ŽIVLJENJA, FRANC. DRAMA, 14.40 ZDAJI, 15.10 ŠPORT, 17.35 PRVA LIGA SIMOBIL, NAFTA - MARIBOR PIVOVARNA LAŠKO, 20.00 FILM, 21.30 SKRIVNOST WYVERNA, ANG. NAD., 22.20 NIKOLI OB DESETH: ANŽEJ DEŽAN, 23.20 VEČNI ALBUMI - METALLICA, GLASB. DOK., 0.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.35 INFOKANAL
RTV SLO	NEDELJA, 14.05.2006, I. SPORED TVS
	7.00 ŽIV ŽAV, 9.35 ŽOGARIJA - KO IGRA SE MULARIJA, 10.05 UMKO, 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 PRI JOŽOVCU Z NATALJJO, PON., 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.35 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 HRČEK MIHA PRIPOVEDUJE, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 SPET DOMA, 21.35 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.00 VEČERNI GOST, 22.55 POROČILA, VREME, 23.10 DOMOVINA, NEMŠKA KRONIKA, NEMŠ. NAD., 1.25 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 2.10 INFOKANAL
RTV SLO	NEDELJA, 14.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 10.55 SKOZI ČAS, 11.05 MAČJI IN ORJAŠKI PANDA, FRANC. SER., 11.30 26. SREČANJE TAMBURAŠKIH IN MANDOLINSKIH SKUPIN IN ORKESTROV SLOVENJE, 11.55 HRI-BAR, 13.00 LUBENICA, IRSKA DRAMA, 14.15 PTIČJA GRIPA, FRANC. DOK. ODD., 15.25 KOŠARKA NBA ACTION, 16.00 LP V ROKOMETU, KRIM MERCATOR - VIBORG, 17.45 MAGAZIN LIGE PRVAČEV V NOGOMETU, 18.15 MAGAZIN LIGE SIMOBIL V NOGOMETU, 18.45 ŠPORT, 20.00 PEŠ ČEZ AFRIKO, FRANC. DOK. SER., 20.55 UMETNIKI O MOZARTU: POMEN, 21.00 FRIEDRICH GULDA & CLAUDIO ABBADO, 21.30 SIMFONIJA JUPITER, 22.00 DOKAZ, IRSKA NAD., 22.50 ŠPORT, 0.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.00 INFOKANAL
RTV SLO	PONEDELJEK, 15.05.2006, I. SPORED TVS
	6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.25 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 14.30 TURISTIKA, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TELEBAJSKI, 16.05 BINE: ŠOLA, LUTK. NAN., 16.25 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: ZAMUDA, 16.30 BISERGORA: KDO JE PAČEK, LUTK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 ROJENI V DIVJINI, FRANC. DOK. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 IZZIVI, 20.30 UMETNI RAJ, 21.00 KOMISAR REX, AVST.-NEMŠ. NAN., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 DEDIŠČINA EVROPE: SPEER IN ON, NEMŠ. NAD., 0.25 ROJENI V DIVJINI, PON., 1.15 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.15 INFOKANAL
RTV SLO	PONEDELJEK, 15.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 13.30 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 13.50 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 14.20 UMETNIKI O MOZARTU: POMEN, 14.20 MOZAR-TOVO LETO, 14.25 FRIEDRICH GULDA & CLAUDIO ABBADO, 14.55 SIMFONIJA JUPITER, 15.25 PEŠ ČEZ AFRIKO, FRANC. DOK. SER., 16.20 VLAK, IT. NAD., 18.10 TEKMA, 19.00 RDEČE POLETJE, FRANC. NAD., 19.50 KRATKI IGRANI FILM, 20.15 PRAKSA, AM. NAD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA, 22.35 FUTURAMA, AM. NAN., 23.00 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.00 INFOKANAL
RTV SLO	TOREK, 16.05.2006, I. SPORED TVS
	6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.25 SOŽITJA, 11.40 PRI JOŽOVCU Z NATALJJO, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 HRI-BAR, 14.30 MAČJI IN ORJAŠKI PANDA, FRANC. POLJ. SER., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 NOVE HLAPIČEVE DOGODIVŠČINE, RIS., 16.10 JEZUS IN JOSEFINE, DANS. OTR. NAD., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: LONČARJI, 18.05 RESNIČNA RESNIČNOST, 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 POD ŽAROMETOM, 21.00 MEDNARODNA OBZORJA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 DALEČ, DALEČ OD RIMA, FRANC. DOK. ODD., 23.40 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: LONČARJI, PON., 0.10 RESNIČNA RESNIČNOST, PON., 0.45 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.45 INFOKANAL
RTV SLO	TOREK, 16.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 16.30 ARITMIJA, 17.05 STUDIO CITY, 18.00 SLOVENSKI MAGAZIN, 18.30 MOSTOVI - HIDAK, 19.05 VEČERI JULIJANA STEPNIKA, TV DRAMA, 20.00 IZOBČENCI, ANG. NAN., 20.30 ZA NARODOV BLAGOR, TV PRIREDBA GLED. PREDST., 22.40 IGRA IZMIKANJA IN SREČE, FRANC. FILM, 0.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.10 INFOKANAL
RTV SLO	SREDA, 17.05.2006, I. SPORED TVS
	6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 VELIKI IMPERIJI, NEMŠ. DOK. SER., 11.20 SPET DOMA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO, 13.40 LJUDJE IN ZEMLJA, 14.30 SE ZGODI - 1. EPIZODA: YORKI, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 BABAR, RIS., 16.00 POD KLOBUKOM, 16.35 RISANKA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 SIRSKA NEVESTA, KOPRODUKCIJSKI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 OMIZJE, 0.10 Z VAMI, 1.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.00 INFOKANAL
RTV SLO	SREDA, 17.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 10.55 IZOBČENCI, ANG. NAN., 11.20 NIKOLI OB DESETH, 12.20 METALLICA, GLASB. DOK., 13.15 TEKMA, 14.10 SP V HOKEJU NA LEDU, 17.05 UMKO, 17.55 NOGOMET, PRVA LIGA SIMOBIL, 20.00 FINALE LP V NOGOMETU, BARCELONA - ARSENAL, 23.00 SLOVENSKA JAZZ SCENA: BRATKO BIBIČ & THE MADLEYS - UTRINKI Z DOMAČEGA VRTA, 0.00 IGRALEC STRANSKIH VLOG, KIT. FILM, 1.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 INFOKANAL
RTV SLO	ČETRTEK, 18.05.2006, I. SPORED TVS
	6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.15 POD ŽAROMETOM, 11.10 IZZIVI, 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VEČERNI GOST, 14.15 UMETNI RAJ, 14.40 ODPETI PESNIKI, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 TRACEY MCBEAN, RIS., 16.00 HIŠA EKSPERIMENTOV: ZVOKOLOGIJA, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 PLANET POŠASTI, RIS., 17.35 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.20 DUHOVNI UTRIP, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 PRVI IN DRUGI, 21.20 OSMI DAN, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 KNJIGA MENE BRIGA, 23.10 SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA, DAVID DE VILLIERS IN SOLISTI AKADEMIJE ZA GLASBO, 23.55 GORIŠEK LAZAR - 2 KLAVIRJA: ŠTEFBET TRILOGIJA ŠT. 2, 0.10 ŠTAFETA MLADOSTI, 0.55 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.55 INFOKANAL
RTV SLO	ČETRTEK, 18.05.2006, II. SPORED TVS
	6.30 INFOKANAL, 12.55 PRISLUHNI MO TIŠINI, 13.25 KVIZ NATIONAL GEOGRAPHIC JUNIOR, 14.10 BITKA LETAL X, AM. DOK. SER., 15.10 SP V HOKEJU NA LEDU, 17.30 MAGAZIN LIGE SIMOBIL V NOGOMETU, 18.00 MED VALOVI, 18.30 ŠTUDENTSKA, 19.00 IZBRANEC, AM. NAD., 20.00 IL DIVO, GLASB. DOK., 21.00 PESEM EVROVIZIJE 2006, 23.15 HILDINO POTOVANJE, ŠVIC. DRAMA, 0.45 FUTURAMA, AM. NAN., 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL